

CASALS

and the

CELLO

Exhibition of paintings,
musical works and books
held within the framework
of the International
CELLO COMPETITION
in Israel

"PABLO CASALS"

1961 - and organized
by MENASHE RAVINA.

CATALOGUE

The Municipal Corporation of Tel-Aviv — Yaffo

The Department of Education, Culture and Youth

The Prime Minister's Office

The Government Tourist Office

מוריס ג' נדרון	1953
שרה נלסובה	
ריצ'ארד קאפושצ'ינסקי	1954
גריגור פיאטיגורסקי	
פאול טורטלייה	1956
צבי הראל=ורשואר	
אנדרה נאבארה	1957
עוזי ויזל	1958
מנחם מאיר	1959
פייר פורניה	1960
יאנוש שטארקר	1961
מישה שניידר	
ליאונארד רוז	
פאבלו קאזאלס	

50 שנות צ'י ל ו ב י ש ר א ל

(לפי החקירות של הגינזך המוסיקלי של מנשה רבינא)

1913	זרובבל חביב (ח)	1934	יוסף ויסגרבר
1922	חלמה ילין		עמנואל פוירמן
	יעקב ברנדמן	1935	ברול (ח)
1926	הורביץ (ח)		הופמקלר ד.
	ל. סוניק		רעיה גרבוזובה
	דויד זכרין	1936	פר' הרריסון
	ס. ורשבסקי		שטיבגן
1927	י. זיידנברג		רובינשטיין
	וורונובצקי - בן=אסף		בנימין רוזלר
	ק. שפירא		ה. סון
1928	ספיר		בוליסלב גינזבורג
	דרויאנוב יונתן (ח)		אריה שוייער
1929	שלמה חביבי	1937	אדולפו אודנופוסוף
	משה חביבי		מ. ון דר ברג
1930	א. צויגנהפט (ח)		יעקב ברנשטיין
	ב. רוזלר (ח)		כגן י. (ח)
	ש. וינברג (ח)		אקסלרוד ב. (ח)
1931	ש. כרמי (ח)		מ. רקיר
	י. מירקין	1938	ד"ר לאסלו וינצה
	אלקס ברואלד		יואחים סטוצ'בסקי
1932	חמר גרט		ח. זלצמן
	ס. יסר	1939	רבינה שייך
1933	אברהם בור		אלכסנדר ניקולאייבסקי
	מנזה (ח)		עזי ויזל (ח)
	גב' רבינוביץ	1947	א. כ"ץ
	ד"ר י. זבה	1952	מ. רפפורט

- 62
3. כלי קשה מוחזק בין הברכיים. צורת הכלי כשל צ'ילו, אבל הולכת הקשת כבגאמבה. התמונה מאת ואן לו יעקוב (1670-1614).
 4. מסיבה מוסיקתית של סטודנטים (הכניסה לגברות אסורה). את הזמרים מלווה תזמורת בת ארבעה נגנים. הכלים הם (מימין לשמאל): לאוטה (עוד), האקברט (כלי קלידים), ויולינה, ויולה=דה=גאמבה. הגאמבאי משעין את הכלי על כף הרגל.
 5. ויולון על הרצפה ונחמך בברכיים. תמונה מאת נצ'ר קאספאר (1684-1639).
 6. ויולונצ'ילו עתיק על הרצפה. 5 מיתרים. הדפנים ובקיעי התהודה כשל כינור. תמונה מאת האלז דירק (1656-1600).
 7. ויולון בידי צציליה הקדושה נשען על שרפרף. תמונת ויליבורטס (1659-1613).
 8. ויול=באס בידי הצייר דויד טנייר הצעיר (1690-1610) נשען על שרפרף. מהקשת הקמורה והחזקה כבחקופת הגאמבות. שם התמונה: הצייר ובני משפחתו".
 9. גאמבה עם וו בתמונה של גיאורג פלאצר (1761-1704), שנות המעבר אל הצ'ילו.
 10. פאבלו קאזאלס דואג לכך, שהוו יהיה קבוע במקומו הנכון.
 11. הכול בסדר גמור.

אשרי צ'ילו שיש לו משענת

לצ'ילו של זמננו יש ו=משענת. לוו הזה שני תפקידים: הוא עוזר להחזיק את הכלי מבלי שיהיה הכרח לחזקו בין הברכיים, והוא מאפשר לכלי להשמיע את צלילו המלא מבלי שהוא יעומעם על ידי החזקת הכלי צמוד לגוף.

משום מה הייתה ההתנגדות לוו הקטן הזה גדולה מאוד. עוד ב-1850 ניגנו בצ'ילו חסר וו. להתנגדות אולי ברמה העובדה, שליד הוויולונ-צ'ילו המשיך זמן רב להתקיים הכלי "ויולה=דה=גאמבה", שקדם לו. בהופעתו של הצ'ילו לא הכירו כבמיפנה בעל ערך רב, ונמנעו מהרבות חידושים בו. אבל השאיפה לשכלל את הצליל הניעה את הבונים להוסיף לו את הוו, המקל את השימוש בכלי ומשפר את צלילו.

והרי כמה דוגמות לחיפוש משענת לווילונצ'ילו:

1. בשני הכלים מופנית הלוחית בשביל יתידות=הכיוונון אחורה. המושך בקשת מקל על עצמו החזקת הכלי על ידי כך, שהוא משעין את הלוחית על הזרוע. התמונה מצויירת בשער הספר להוראת הנגינה בלאוטה ובגייגה מאת האנס יודנקיניג, גדול הנגנים בתקופתו. פעל בוויינה, בה מת בשנת 1526. לא יהודי.
2. אפולון בחברת 9 המוזות. אפולון מלווה זימרתו בעוד. משמאלו מוזה עם גאמבה מוחזקת בין הברכיים. משמאל לגמבאית נושפות בחליל=אופקי ובחצוצרה. מימינו של אפולון נבלאית, ומימינה נושפת מוזה בחליל=אונכי. לידה מתופפת ומימינה זמרת. - הגאמבה גדולה, בממדי ויולון. הצירור הוא משנת 1573.

22. פאבלו קאזאלס - נגן גאון עם כלי משוכלל. אין זה "סטראדי-
ווארי". הפתק בתוך הכלי אומר, שהוא נבנה ב-1733 בעיר קרימונה
בידי קארלו בירגונצי. אבל חוקרים קבעו, שהכלי נבנה בידי
מתיאו גופרילר, שהגיע מטירול לוונציה. קאזאלס מוצא כלי זה
למוצלח ביותר, והוא דבק בו ומפיק ממנו צלילים זה למעלה
מ-60 שנים.

20. המשך ישיר לכלים הקודמים (ר" 19"י) יש לראות בוויולונצ'ילו של ראשית המאה ה-17. הכלי שבתמונה הוא מעשה ידיהם של אנטו-ניוס והירונימוס אמאטי.

21. צ'ילו בנוי בידי אנטוניו סטראדיווארי (1644-1737), חניכו של אמאטי. זוהי הדוגמה למופת בשביל בוני הצ'ילות עד היום הזה.

הסימנים הם: גב קמור במקצת; דפנים קעורים במידה לא גדולה; גשרית קמורה; שחיף חלק; 4 מיתרים, שכיוונונם הוא בקווינטות (מלמעלה למטה): לה, רה, סול, דו; יתידות הכיוונון עוברות דרך בית היתידות החלול; הדפנים יוצאים בזווית ישרה מהצוואר; הפנים קמורים כמו הגב; בקיעי התהודה משני הצדדים של הגישרית; הקשת היא בזמננו קעורה, פונה אל השערות (אבל יש לזכור, שבחופתו של סטראדיווארי לא קיבלה עדיין הקשת את צורתה הסופית).

הכלי שבתמונה נבנה בחצי הראשון של המאה ה-18. זה למעלה ממאתיים שנים לא חלו שינויים בוויולונצ'ילו, והכלי ממלא את הדרישות המוסיקליות של הדורות.

הגשרית הקמורה מונעת את האפשרות לנגן בשלושה מיתרים כאחת. אבל הכיוונון בקווינטות פותח אפשרויות חדשות לנגינת המוסיקה של חקופתנו. העדר הקשרים בשחיף מאפשר נגינת גליסאנדו והשמעת צלילים מעבר לגבול "הכיוונון המשווה", כנדרש לעתים בכלי הקשת. עם הווייתור על נגינה בשלושה מיתרים כאחת, נמצא לנכון להאחז בקשת החדשה, המאפשרת גוני צלילים נוספים.

16. ויול=באס, הנמוך במשפחת הגאמבות. אותו מכווננת הלנה דולמץ',
משפחת הדולמצ'ים אשר עוררה את הריניסאנס של הנגינה בגאמבות.
- בכלי 7 מיתרים. הקשת נוטה לצורה העתיקה. השחיף מחולק.

17. משפחת דולמץ'. מראשוני המחדשים את הנגינה בגאמבות. כל הכלים
- הגדולים והקטנים - מוחזקים בין הברכיים, בהתאם להשקפה שכל
משפחת הוויולים שייכת אל סוג הגאמבות ויש לנגן בהן תוך
השענה על הברכיים.

18. כריסטיאן דבריינר (1874-1961), צ'ילן וגאמבאי. לוחם להחייאת
"המוסיקה העתיקה" וחוקר הסגנון של המוסיקה מתקופת הבארוק.
בדק מיבנם של הכלים מהתקופה הקדם=כינורית ועשה כמיטב יכולתו
להוכיח, שלכלים אלה זכות קיום גם בדורנו. עד שנת הייו
האחרונה, בגיל 87, הופיע בקונצרטים כגמבאי ומרצה.

19. שלושת הכלים הם (משמאל לימין): לירה=דה=גאמבה, לירה=דה=
בראצ'ו, ויולונצ'ילו. ה"לירות" הן כלי פריטה, ומהן אנו
למדים שצורת ה"צ'ילו" הושפעה גם מכלי הפריטה.

לירה=דה=גאמבה - דפנים בזווית ישרה מהצוואר. מיתרי
אליקווס. יתידות בחזית.
לירה=דה=בראצ'ו - דפנים בזווית ישרה מהצוואר. 4 מיתרים
לתוך בית היתידות.
ויולונצ'ילו - דפנים בזווית ישרה מהצוואר. 4 מיתרים
לתוך בית היתידות.

לויולונצ'ילו הזה אין עדיין וו=משענת, אבל בצורתו הוא קרוב
אל הויולונצ'ילו החדש, שצורתו הסופית וממדיו נקבעו בידי
סטראדיווארי.

13. ויולה=דה=גאמבה, שנבנתה בהאמבורג בשנת 1701. שישה מיתרים, הדפנים משופעים ורחבים, לשחיף אין קשרים ודבר זה אופייני לוויולים מתקופה מאוחרת ביותר. כמו כן יש לדעת, שאפשר היה להוסיף קשרים, כי אלה היו ניתנים לתזוזה. - כיוונון המיתרים (מהנמוך אל העליון): רה, סול, רה, סול, סי, רה. לכיוונון זה קראו בשם "נוסח הנבל", כי הוא איפשר נגינת ארפג'ות. הגב ישר, הפנים קמורים רק במיקצת. - ראש האשה, בית היתדות, השחיף, הסמל של מטה=הרמס והפסים בגב של הכלי עשויים שנהב.

14. באריטון, ממשפחת הוויולים. היידן הירבה לכתוב קומפוזיציות בשביל באריטון, כי הרוזן אסתרעאזי ניגן בכלי זה. הכלי שבחמונה היה שייך להיידן, והוא נבנה ב-1732 (שנת הולדתו של היידן). - לכלי יש מערכת מיתרי=אליקווס. ידוע, שבמיתרים מסוג זה לא נגעו והם שימשו רק לתוספת תהודה. אבל בבאריטון אפשר היה להרעיד מיתרי=האליקווס על ידי פריטה בבוהן, וכה נוסף לצלילי הקשת גם אקורד של צלילי פריטה.

- בכלי שבחמונה 4 בקיעי תהודה. הוא ממשך במסורת הזואו=מורפית (ר' "3").

15. ויולה=דה=גאמבה מראשית המאה ה-18, שבה החל הצ'ילו לקבל את צורתו הסופית. בכלי שלפנינו נשמרה המסורת הגאמבית: שישה מיתרים, דפנים משופעים וצורת בקיעי התהודה כבגאמבה.

הגאמבות והצ'ילות התקיימו זמן רב אלה ליד אלה, עד שיד הוויולונצ'ילות היתה על העליונה. - בתקופתנו מצאה לה הגאמבה חסידים, השואפים לחדש את הנגינה בה. על כך מעידות החמונות הבאות.

את הכלי הזה בנה מדלעת בקבוקית האב קארלוס קאזאלס - עובבן וקומפוזיטור - לפי בקשתו של הילד "פאוליסו", אשר התלהב מנגינתו של צ'ילן נודד. בעזרת כלי זה החל פאבלו קאזאלס לצעוד בדרך עלייתו אל שיא העולם הצ'ילואי.

10. "ארגז". משפחה של גאמבות בגודל שונה, שהיו נשמרות בחוף ארגז. עם התכנס אורחים, היו מציעים להם לנגן אנסמבל בכלים של ה"ארגז".

צורת הגאמבות האלה אופיינית ביותר: הדפנים הרחבים יורדים בשיפוע ניכר מנקודת המגע עם הצוואר. בכלי 6 מיתרים. השחיף מחולק על ידי קשרים. - מיספר המיתרים וחלוקת השחיף מבליטים את היחס הקרוב בין הגאמבה ובין הלאוטה. נגני הלאוטה ידעו לנגן גם בגאמבה. ומן הנכון הוא לומר: "נגנות", כי בלאוטה ובגאמבה הירבו לנגן גברות, ודבר זה השאיר רישומו על התמונות של אותה תקופה. - הכלים האלה מסוף המאה ה-15.

11. "קונצרט מלאכים", תמונה על גבי "המזבח האיזונהיימי" מאת גרינוואלד מתיאס (1475-1529), הוא הצייר, שקבע בתמונתו את חוכן הסימפונייה של הינדמית בשם "מאתיס הצייר", ששם הפרק הראשון שלה הוא "קונצרט מלאכים".

בחזית מלאך מנגן ב"ויולון", הכלי הגדול במשפחת הוויוליים. ברקע מנגנים שני מלאכים בוויולים. - לא מובנת החזקת הקשת בידי המלאכים. אבל אין מקשים על מלאכים ועל ציירים.

12. ויולה=דה=גאמבה, שצוירה בחצי השני של המאה ה-17. שישה מיתרים, לשחיף יש קשרים, הדפנים רחבים מאוד. נוסף לשני בקיעי=התהודה יש במיכסה גם חור=תהודה, כ"שושנה" של העוד. - החזקת הקשת מאפשרת למתוח את השערות ולרפותן בשעת הנגינה.

6. תזמורת הודית, מהמאה ה-16. הרכבה (מימין לשמאל): כלי קשת, כלי נקישה, כלי פריטה. כלי הקשת וכלי הפריטה דומים מאוד זה לזה, כי גם בכלי הקשת דבוק המיכסה אל תיבת התהודה ללא דפנים. שני הכלים מוחזקים בין הברכיים, הרי "גאמבה".
7. "המלך דויד עם תזמורתו", תמונה מתוך ספר תהלים של המאה ה-12.
למעלה: שני פעמונאים מקישים בפעמונים מסומנים בשמות אוט, רה, מי וכו'.
באמצע: דויד המלך מכוונן את הנבל.
למטה: שני כלי קשת: גאמבה (מימין) ו-"בראצ'ה" מושענת על הזרוע. בין שני אלה יושבים שני מחללים; לאחד מהם חליל כפול.
8. "תזמורת מלכותית". 12 מלכים (כתרים לראשיהם) מנגנים בכלי קשת, נשיפה, פריטה וכלי נקישה. הראשון משמאל בשורה העליונה מנגן בוויולה=דה=גאמבה עם 4 בקיעי תהודה ודפנים קעורים. הראשון משמאל בשורה השניה מנגן ב"בראצ'ה עם חור תהודה כבעוד. - הפסל שחקק את התזמורת על כותרת של עמוד בכנסייה שבנורמאנדיה היה, כנראה, לץ גדול. הוא הכריח את המלך השני מצד שמאל בשורה השניה להכות בתוף בראשו. הכלים (מימין לשמאל) הם: ציטר, פסאלטריום, עוד, חמת=חלילים, עוגב=יוד, הארדי=גארדי, ויולה=דה=גאמבה, פעמונייה, נבל, תוף, בראצ'ה.
9. "גם=כץ=צ'ילו". אם תשווה את הגאמבה שבידי המלך עם הכתר (ר' "8") ל"צ'ילו" שבידיו של פאבלו קאזאלס, המכונה "מלך הקשתנים של דורנו", תמצא בהם קווים משותפים. וכשם שהגאמבה מילאה תפקיד היסטורי בחיי המוסיקה, כן מילא ה"גם=כץ=צ'ילו" תפקיד חשוב בחייו של קאזאלס.

המיתרים, ומשום כך אין להפריד בין הכלי ובין הקשת. הנגן מרעיד בקשתו את המיתר הרצוי לו, במושכו את הקשת על המיתר שמתחת לשערות או מתחת למיתר שמעליהן. - הכלי הוא ממונבוליה ונקרא בשם "ראש הסוס", והוא מפגין את הנטייה של האדם ל"זואו-מורפיות" (צורת בעלי חיים). לכלי אין שחיף, וחלוקת המיתר נעשית באוויר.

4. כלים סינניים. באמצע 3 כלי קשת. הקיצוניים הם דו=מיתריים (ר' "3"). עמוד התווך עובר דרך חביונה מכוסה במימבראנה. יש מוסיקולוגים האומרים, שזהו המיבנה הקדום ביותר של כלי=מיתר עם תיבת=תהודה. קורט זאקס אינו מצטרף אליהם.

לכלי האמצעי 3 מיתרים. תיבת התהודה היא כזו של העוד. גם לכלי זה אין שחיף אצבעות. יתידות המיתרים תקועות משני הצדדים של עמוד=התווך. ואילו בדו=מיתריים עוברות היתידות מאחורי עמוד התווך אל עברו הקידמי. - בכלים אלה מנגנים תוך כריעה. הכלי מוחזק בין הברכיים.

5. "הטוס", כלי קשת הודי. לתיבת התהודה, העשויה על פי רוב דלעת, מצורפת דמות של טוס על גוני נוצותיו, ובכך ניתן ביטוי ל"זואו=מורפיות" (ר' "3"). לכלי יש הרבה מיתרי=אליקוט (ר' "2"), ורק 4 מיתרים לנגינה. מצב היתידות מאלף: היתידות למיתרי האליקוט נמצאות משני הצדדים של השחיף, ואילו היתידות למיתרי הנגינה נמצאות גם מהצדדים של השחיף וגם בחלקו הקידמי. המיתרים - גם אלה המיועדים לנגינה וגם המשמשים לתהודה - נמתחים סביב היתידות ואין הם חודרים לפנים בית יתידות (כמו בכינור). על פני השחיף יש קשרים לקביעת המקום לאצבעות, והם ניתנים להזזה.

ג ל ג ו ל ו ש ל כ ל י = ה ב ר ך

(מה"דרון" דרך ה"גאמבה" אל ה"צ'ילו")

1. "דרון", חד=מיחרי, משמיע צלילים מועטים ונמוכים. מורכב מארבעה חלקים: (1) מוט ארוך, (2) מיתר, (3) שלפוחית או פחית או תיבת עץ, המשמשת תיבת=תהודה וגשרית גם יחד, (4) קשת. המוט משמש שחיף וגם וו=משענת.

הציור הוא מהמאה ה-17. הכלי היה בשימוש עד סוף המאה ה-19.

2. "טרומבה מארינה", חד=מיתרית. ארגז התהודה שפיד, ז"א הוא הולך וצר מלמטה למעלה. ברגיל אין המיתר נלחץ אל השחיף, ועל ידי הנגיעה במיתר נוצר צליל פלאג'ולט. את הקשת מוליכים קרוב לקצה העליון של הכלי, מעל לנקודת הנגיעה במיתר. בתוך התיבה יש לפעמים מיתרי אליקווס (עד 50!), המיועדים לא לנגיעה ולנגינה, כי אם להגברת התהודה ולהנעמתה.

לגשרית ברוב הכלים מסוג זה יש תפקיד מיוחד במינו: המיתר נלחץ אל אחד הקצוות של הגשרית, ואילו הקצה השני חופשי וניתן לתנודה. בשעת הנגינה מתנועע הקצה החופשי ומקיש במיכסה. מכאן השם הגרמני "טרום=שייט": נוקש בעץ. אחדים הבחינו בצליל אופי של חצוצרה, ומכאן השם "טרומבה". נזירות הירבו להשתמש בכלי המשמיע צלילי פלאג'ולט, ומכאן ההנחה, שהתואר "מארינה" בא מהשם "מארייה" ולא כסימון לשימוש בצי.

ויוואלדי צירף כלי זה לתזמורתו.

3. דו=מיתר. אין להוסיף מיתרים ואין לגרוע מהם, כי מהותו של הכלי היא בזוגיות מיתריו. שערותיה של הקשת נעוצות בין שני

הסימנים הם כשל הכינור. מכאן הנטייה לראות את הצ'ילו כהגדלה של הכינור. אבל יש הוכחות לכך, שבוני כלים במאה ה-17 הפכו גאמבות לצ'ילות בהקטינם מיספר המיתרים. הרי שההשפעה באה מצד הכינור והגאמבה.

ויש אומרים, שמקור הצ'ילו הוא בכלי הפריטה "לירה=דה" גאמבה", כי תיבת התהודה שלה דומה לזו של בכירי הצ'ילות. ולדעתם תיבת התהודה קובעת, ולא הקשת. - גאוני הבונים של הכלים שאבו ממקורות שונים השראה למלאכת ידם ולפרי רוחם. הם הסתכלו בכלים של העבר הרחוק, בדקו את הכלים של תקופתם, המציאו שיכלולים לשיפור הנגינה, היטו אוזן לצליל והוסיפו לו גוון חדש, צמצמו את מיספר המיתרים והעשירו על ידי כך את אפשרויות הנגינה החדשה בצ'ילו.

במדור "גילגולו של כלי=הברך" שאפתי להדגים כלים, שבמשך הדורות פשטו צורה ולבשו צורה עד שגאוני הבונים קבעו את הצורה הסופית לכלי=המיתרים=והקשת, המכונה ויולונצ'ילו.

מנשה רבינא.

ו י ו ל ו נ צ' י ל ו

מקובל לקצר את השם של הכלי ולקרא לו "צ'ילו". קיצור זה חסר כל הגיון. השם מורכב מ-3 חלקים: "ויול" - כלי קשת, "וץ" - סיומת לסימון הממדים הגדולים של הנידון, "צ'ילו" - סיומת לסימון הממדים הקטנים של הנידון. הרי שהמלה "ויולונצ'ילו" אומרת בחרגום מלא: ויול בעל ממדים גדולים, שהוא קטן, או בקיצור: ויול=גדול=קטן. שם מוזר, אבל הסברתו ניתנת בהיסטוריה שלו. המלה "ויולוץ" באה לציין את גדול הויולים. אל השם הזה הוסיפו את הסיומת "צ'ילו" לציין, שהמדובר אינו בוויול הגדול ביותר, כי אם בקטן ממנו, וכה קיבלו את השם המורכב "ויולונצ'ילו". הנטייה לקצר בשמות הניעה לוותר על העיקרי ולהסתפק באופייני: "צ'ילו".

את הממדים ואח הצורה הסופית של כלי=המיתרים=והקשת קבע בונה הכינורות אנטוניו סטראדיווארי (1644-1737). הוא שקבע לצ'ילו את התכונות, המבדילות בינו ובין הויולה=דה=גאמבה, שקדמה לצ'ילו והוחזקה בשעת הנגינה בין הברכיים ("גאמבה").

הסימנים של הויולה=דה=גאמבה הם:

1. גב ישר, 2. דפנים משופעים ורחבים, 3. שישה מיתרים, 4. שחיף מסומן בקשרים, 5. בקיעי תהודה בצורה () או (), 6. גשרית קמורה רק במקצת, 7. קשת קמורה.

ואילו בוילונצ'ילו אנו מבחינים:

1. גב קמור, 2. דפנים מתחילים בזווית ישרה מהצוואר, 3. ארבעה מיתרים, 4. שחיף חלק, 5. בקיעי תהודה כבכינור, 6. גשרית קמורה עד כדי כך, שאין לנגן בשלושה מיתרים בבת אחת, 7. קשת קעורה קצת.

- 1946 "שביחת נגינה" כמחאה נגד הדיקטטורות בעולם.
- 1950 הפסטיבל הקאזאליסי ה-1 בפראד לרגל שנת ה-200 למותו של י.ס. באך.
- 1957 פסטיבל בפורטוריקו לכבודו של קאזאליסי.
- 1961 אורח הכבוד של ישראל לרגל התחרות הבינלאומית ה-3 לצ'ילו ע"ש קאזאליסי.

התאחדות הישראלית למוזיקה קלאסית
 תל אביב - 1961

התאחדות הישראלית למוזיקה קלאסית
 תל אביב - 1961

התאחדות הישראלית למוזיקה קלאסית
 תל אביב - 1961

פאבלו קאלוס סאלוואדור דהפילו דה קאזאלס
(תאריכים בפרשת חייו)

- 1876 נולד בעיירה ונדרל, קאטאלונייה.
- 1880 לומד נגינה בפסנתר, אחר כך בכינור ובחליל, אחר כך בעוגב.
- 1886 מקבל מידי אביו "צ'ילו" מורכב על דלעת בקבוקית.
- 1887 קימפז יחד עם אביו מחזה מוסיקתי לחג המולד.
- 1888 לומד נגינה בצ'ילו בעיר בארצילונה. חבר להקת נגנים בבית אפה.
- 1889 מוצא את "6 סואיטות לווילונצ'ילו סולו" מאת י.ס. באך.
- 1891 בוגר בית הספר למוסיקה בבארצילונה.
- 1894 נוסע עם אמו למאדריד. לומד בקונסרבטוריה. מנגן בחצר המלכות.
- 1896 בריוסל. הצלחה במיבחן. אבל בגלל ההזמנה הלגלגנית עוזב את העיר. פאריס. שלילת התמיכה מחצר המלכות הספרדי. חיי עוני עם האם האהובה. בארצילונה. מורה בקונסרבטוריה. מופיע בקונצרטים.
- 1899 פאריס. פגישה עם המנצח לאמורי. ראשית הקאריירה הקונצרטית. סיורים באירופה ובאמריקה. הצלחה והוקרה בכל מקום.
- 1904 ייסוד הסריו המפורסם: קורטו - טיבו - קאזאלס.
- 1920 הקונצרט הראשון של "תזמורת פאו קאזאלס" בניצוחו.
- 1925 ייסוד חברה לסידור קונצרטים לפועלים.
- 1927 רחוב על שם קאזאלס בוונדרל.
- 1929 ספר ברכות בחתימת 20,000 איש מוגש לו בבארצילונה.
- 1933 נשיא כבוד של סינדיקאט המוסיקאים בקאטאלונייה.
- 1934 אזרח כבוד של העיר בארצילונה. - ד"ר כבוד של אוניברסיטת אדינבורג.
- 1935 אזרח כבוד של העיר מאדריד.
- 1937 סיור בדרום אמריקה. - ד"ר כבוד של אוניברסיטת בארצילונה.
- 1941 מנצח בשווייץ על קומפוזיציה שלו בביצוע 67 צ'ילנים.
- 1945 חבר לגיון הכבוד של צרפת. - "אתה בין מפגיני המצפון של דורנו".

"CASALS AND THE CELLO"

Casals honours us with his visit, thus enabling modern man to express deep hidden feelings. For faith and greatness still exist, and as long as there is a Pablo Casals and men like him, hope lives on.

"The bow and the conducting baton are my weapons in my fight for Justice", wrote Pablo Casals. These two musical accessories in Casals' hands point out all which is noble in the world of sounds, and punctuate his combat for the cause of justice, brotherliness and equality, and these implements he brought to Israel.

All at once the prestige of the cello went up among us. We used to play much the violin and piano sounds wafted everywhere around us. But the cello did not arouse too much interest. Casals' visit will cause, no doubt, a radical change in this field. We shall hear and know.

There we have the incentive which brought about the exhibition "Casals and the Cello", comprising 4 sections.

- 1) Casals. - From "Paulito" through "Pablo" to "Pao"
Casals.

The appellation "Pao" is the one closest to his heart, for this is the name currently used in his native Catalonia, the province for which, because the promise to grant it full independence was not fulfilled, he protested by silencing his cello.

In numerous countries, there is no way to hear Casals. But to us he came, and in Israel he will appear both as cellist and as conductor. Let his coming be blessed.

First as a boy, then as an old man, with sure steps he ascended degree after degree, till he reached the very summit in the musical world: first cellist of his generation, perfect conductor, expert pianist, excellent pedagogue. And above all - a person with humanitarian aspirations, who is capable to make great sacrifices for the cause of men's freedom throughout the world. -

The pictures are of the artist and the man.

- 2) Transformation of the cello from "drone" through "gamba" to "Cello".

In this section, helped by pictures of various string instruments - starting from one-stringed to over 50 stringed instruments, from the gamba with 6 strings to the 4-stringed cello proper - I tried to demonstrate what modern music encompasses. In the catalogue, every instrument is given a brief explanation. I hope that

the visitor to the exhibition will devote a little time to perusing the pictures and reading their short captions. For thus only, will he derive the full benefit this modest show intends to provide him with.

3) The jubilee of the cello years in Israel.

50 years ago, there was in Israel one lone student in cello. In the musical archives at my disposal, I succeeded in discovering his name and his portrait. In the course of time, the number of students increased, artists came. Thanks to the records in the musical archives, I could compile a list of names of the cellists who performed in Israel during the last 50 years. Among them, are well remembered names of successful performers, names already forgotten, names of those who have turned to other fields of activity, names even to-day associated with the cello. Many names. Each artist's name is recalled once. I have tried to inscribe the name of each performer as near as possible to the date of his latest public appearance on our stage. I shall be grateful to anyone who will suggest a needed correction. - The sign (n) stands for an appearance with a pupils' concert.

- 4) Music notes and books about the cello and about Casals.

This is a special section, devoted to works by Jewish composers. Many exhibits are lacking; those which are exhibited, were taken from the collection donated to the Central Musical Library in Israel by the cellist-composer-pedagogue-writer, Joachim Stochewsky.

The exhibition "Casals and the Cello" is in the nature of a welcome to the great artist, Pablo Casals and his wife. Let their coming be blessed.

I am indebted for the possibility of organizing this exhibition to Mr. A. Z. Propes, the Government Tourist Office and to Dr. S. Hershkowitz of the Municipal Department of Education, Culture and Youth.

M. R.

התערוכה "קאזאלס והצ'ילו" משמשת כעין ברכת "ברוך הבא"

לאמן הדגול פאבלו קאזאלס ולרעייתו. יהי בואם ברוך.

על האפשרות לסדר תערוכה זאת הנני חייב תודה

למר א.צ. פרופס, חברת התיירות הממשלתית

ולד"ר הרשקוביץ, המחלקה לתרבות של עיריית תל-אביב.

מ. ר.

(2) גלגולו של כלי=הברך מה"דרון" דרך ה"גאמבה" ועד ה"צ'ילו". במדור זה נסיחתי להפגין בתמונות כלי קשת שונים, החל בחד=מיתר דרך כלי עם למעלה מ-50 מיתרים אל הגאמבה בת ששת המיתרים ואל הצ'ילו המסתפק בארבעה מיתרים ומשיג באלה את צפונות המוסיקה של דורנו. כל כלי של המדור הזה הוסבר בקאקאלוב במלים מועטות, ואני תקווה, שהמבקר בתערוכה יקדיש קצת זמן לעיון בתמונה ולקריאת ההסבר הקצר, כי אז יפיק את התועלת, שהתערוכה הצנועה הזאת מתכוונת לתת לו.

(3) יובל שנות צ'ילו בישראל. - לפני 50 שנים היה בישראל תלמיד אחד לצ'ילו. בגינזך המוסיקתי שברשותי הצלחתי לגלות שמו ותמונתו. במשך השנים נוספו תלמידים, עלו אמנים. הודות לתעודות של הגינזך המוסיקתי הצלחתי לרשום את שמות הצ'יליסטים לנים שהופיעו בישראל על הבמה הקונצרטית במשך 50 השנים. ביניהם שמות זכורים יפה מפעולתם הברוכה, שמות שנשכחו, שמות שפנו למקצועות אחרים, שמות הדבוקים עד היום בכלי=הברך - בצ'ילו. הרבה שמות. כל שם של אמן נזכר פעם אחת, והשתדלתי לרשום את השם במסגרת השנה הקדומה ביותר להופעתו הפומבית על במתנו. אכיר תודה לכל מי שיעיר על דרוש חיקון. - הסימן (ת) מציין הופעה בקונצרט תלמידים.

(4) תווים וספרים לצ'ילו ועליו. ומדור מיוחד למיצורים מאת קומפוזיטורים יהודיים. כאן בהכרח חסרים הרבה מוצגים, ואלה שישנם בתערוכה לקוחים מתוך האוסף שהוגש כשי לספריה המרכזית למוסיקה בישראל על ידי הצ'ילן=הקומפוזיטור=הפדגוג=הסופר יהויכין סטוצ'בסקי.

"קאזאלס ו הצ'ילו"

קאזאלס מכבד אותנו בביקורו, ובכך ניתן ביטוי לרגשות חבויים בלב האדם של תקופתנו. כי לא פסו אמונים מבני אדם, ולא גמרו חסידי=אומות=עולם; וכל עוד פאבלו קאזאלס וכמותו בעולמנו, אמור נאמר: יש תקווה.

"הקשת ושרביט=הניצוח הם הנשק שלי למען הצדק", כתב פאבלו קאזאלס. שני אביזרי=מוסיקה אלה משמשים בידי קאזאלס להדגמת הנעלה בעולם הצלילים ולהפגנת דרישותיו בעולם היושר, האחוה והשוויון. את שני האביזרים האלה הביא אתו לישראל.

בבת אחת עלה כבוד הצ'ילו בתוכנו. הירבינו לכנר, וצלילי הפסנתר בוקעים בסביבתנו מכל עבר. אבל ההתעניינות בצ'ילו לא היתה גדולה ביותר. ביקורו של קאזאלס יביא בלי ספק שינוי יסודי בשטח זה. נשמע ונלמד.

מכאן התערוכה "קאזאלס והצ'ילו", שבה יש 4 מדורים:

(1) קאזאלס. - מ"פאוליטו" דרך "פאבלו" אל "פאו" קאזאלס. השם "פאו" קרוב לליבו ביותר, כי זהו השם המקובל בפי יושבי קאטאלונייה, אותה כיברת ארץ, שבתוכה נולד קאזאלס ושבגלל אי מילוי ההבטחה להעניק לה עצמאות מליאה מפגיץ קאזאלס מחאה על ידי השתקת=אלם חלקית של הצ'ילו. בארצות רבות אין לשמוע את צליליו של קאזאלס. אלינו בא, בישראל יופיע גם כצ'ילן וגם כמנצח. יהי בואו ברוך.

נער היה, גם זקן, ובצעדים בטוחים עלה מדרג לדרג עד שהגיע לשיא בעולם המוסיקה: צ'ילן ראשון בדורו, מנצח בחסד עליון, פסנתרן מומחה, פדגוג מצויין. ועל כולם - אדם בעל השקפות הומאניות, היודע להקריב קרבנות גדולים למען האידיאה של חופש האדם עלי אדמות. - מיספר תמונות על האמן ועל האדם.

קזאום והצ'לו

תערוכת תמונות

תוים וספרים

במסגרת התחרות הבינלאומית

לצילו בישראל-1961

על שם

פבלו קאזאלס

בעריכת מנשה רבינא

קטלוג

משרד ראש הממשלה
החברה הממשלתית לתיירות

עיריית תל אביב-יפו
המחלקה לחינוך ותרבות